

skupni izdatki 105 milijard dolarjev. Izvedba načrta je odvisna od stališča Roosevelta, ali bo pristal na predloge v celoti, ali pa le delno, nadalje od stališča kongresa (parlamenta) in končno od načina financiranja. Denar bi se porabljal za regulacijo rek, zboljševanje prometnih sredstev, izrabljanje prirodnih zakladov in organizacijo gospodarstva. Med drugim predlaga urad, naj bi se vsako leto opustilo približno 8 milijonov manj plodne zemlje, na drugi strani pa naj bi se pričela obdelovati nova kmetijska področja. Uvedla naj bi

se tudi kontrola pašništva, razširili naj bi se državni gozdovi in nacionalni parki. Posebno vestno se imajo izkoriščati vodne sile ter izvesti ukrepi zoper nevarnost poplav. Izkoriščanje prirodnih zakladov naj bi se postavilo pod javno nadzorstvo. Končno naj bi se osnovali posebni uradi za javna dela na kopnem, za melioracije in za pridobivanje prirodnih zakladov.

**Indija zvezna država.** Dne 19. decembra t. l. je sprejela višja zbornica v Londonu zakonski predlog o novi ustavi Indije na zvezni podlagi.

## PO SVETU KATOLIŠKEM

**Starokatoličani.** Ljudje so o njih slabo poučeni. Nekatere zapeljuje ime k mnenju, da je to neka stara oblika katolicizma. Drugi domnevajo, da bi to bila neka narodna cerkev, prikrojena posebej za Jugoslovane. Vsa ta domnevanja so napačna. Starokatolicizem ni star, marveč mlad, ker je nastal še le po l. 1871, ko je vesoljni cerkveni zbor v Vatikanu (v Rimu) proglasil versko resnico o papeževi nezmotljivosti. Proti tej verski resnici, ki jo je katoliška cerkev od svojega početka poznala in priznala, so se dvignili nekateri nemški profesorji, ki so se čutili ogrožene v svoji profesorski nezmotljivosti. Odpadli so od katoliške cerkve ter ustanovili lastno cerkveno organizacijo. Starokatolicizem torej ni »stara«, niti ni katolicizem, marveč podoba protestantizma. Njegovo rojstvo na nemških tleh in podpora nemškega kanclerja Bismarcka, ki jo je užival, obenem osvetljuje njegov narodnostni značaj: od odpadlih nemških profesorjev ustanovljena cerkev vendar ne more biti slovanska narodna cerkev! Dejansko v Jugoslaviji tudi ni. To so med drugim dokazali dogodki, ki so se početkom meseca decembra dogodili v Starih Jankovcih blizu Vinkovcev v Sremu. Tam je namreč imel svečano službo božjo starokatoliški škof Kalodjera. Ob tej priliki so starokatoliški napadli dva hrvatska kmeta, ki sta želela, naj jim na ulici napravijo prostor, da moreta s svojima vozoma mimo njih. Mesto da bi se jima toliko ognili, da bi mogla z vozom mimo, so ju v svoji drznosti napadli in podrli na tla. V silobranu je eden izmed kmetov potegnil revolver ter ustrelil, njegov 17letni brat je potegnil v obrambo žepni nožič. Posledica je bila ta: eden starokatolik je bil težje ranjen, dva pa lažje. Kdo so starokatoliški v Starih Jankovcih? Mar Hrvati ali Srbi? Ne. Madžari so, odnosno pomadžarjenci. Nekdaj so bili Stari Jankovci čisto hrvatsko selo. Pred 70 leti so se tamkaj začeli naseljevati Madžari. Dobili so svoje madžarske šole. Vršila se je načrtna madžarizacija slovanskega življa. Ti Madžari so bili celo tako drzni, da so l. 1893 po madžarskem ministru Tiszi zatožili v Rimu velikega Jugoslovana, hrvatskega škofa dr. Strossmayerja, češ, da je prevelik prijatelj Srbov. Zakaj so ti Madžari, odnosno pomadžarjenci odpadli od kato-

liške cerkve v starokatoliško? Radi jugoslovanstva? Ne, marveč radi madžarstva. Imeli so prej v katoliški cerkvi svojo službo božjo, pri kateri se je ob določenem času pridigovalo v madžarskem jeziku. To pa jim ni bilo dovolj, hoteli so celo župnijo pomadžariti ter zahtevali izključno madžarsko božjo službo. Ker djakovski škof v to ni mogel privoliti, so zaigrani voditelji z nekimi drugimi osebami odpadli ter postali starokatoliški. Doslej je odpadlo 53 oseb. Škof Kalodjera je kajpada pohitel med te ljudi in njegov vikar (namestnik) Cserecek jim je pridigoval v madžarskem jeziku. Ko je bila služba božja končana, so ojunčeni Madžari napadli domačina-kmeta ter jima opsovali »hrvatsko mater«. Tako dela starokatolicizem za »narodnostno« idejo v cerkvi.

**Ko nabiraš za uboge...** Zima je predurmi. Bolniki in siromaki se je nič kaj ne veselijo. Ni kuriva, ni hrane, ni obleke. Krščanska dobrodelnost mora vršiti svojo nalogo, ki je danes nujnejša kot kdaj poprej. Večletna kriza pritiska vedno hujše, krog brezposelnih in siromakov je vedno večji. Kdor se ne bo v sedanjih časih zavedal svoje dolžnosti, ki mu jo nalaga ljubezen do bližnjega, se te dolžnosti sploh nikdar ne bo zavedel. In tak ni kristjan, kakor bi moral biti po božji volji in po zgledu našega Zveličarja. V mrzlem zimskem ča-

siti z mrzlim srcem in zaprto roko mimo siromakov in vseh, ki trpijo bedo in pomanjkanje, je ne samo nekrščansko, marveč tudi nesocialno. Da bo podpora siromakom, bolnikom, zlasti siromašnim otrokom splošnejša ter izdatnejša, jo je povsod treba organizirati. Organizirati nabiranje darov ter prispevkov, urediti tudi pravilno razdelitev. Nabiranje prispevkov in darov ni lahka stvar, ker trči na mnogih, žal premnogih mestih ne samo na gluha ušesa, marveč tudi na prezir in zasmeh. To naših vrljih nabiralcev in požrtvovalnih nabiralk ne sme oplašiti. Saj se od prezira in zasmeha tudi ne dajo oplašiti budistični (poganski) menihi na Japonskem. V tej deželi je tudi veliko, ogromno veliko siromaštva. Budistični menihi vprizarjajo zbirke po večjih mestih. V to svrhu se postavijo v vrsti na kakšnem javnem prostoru. Njihove roke so sklenjene k prošnji, pred njimi stoji velika nabiralna košara. Nad njo je velik lepak s tem napisom: »Predmet smo prezira, zasmeha in zasramovanja. Posmehujejo se nam ter nas zasmehujejo. Mi sami trpimo pomanjkanje. Vendar dvigamo roke k prošnji ne za nas, marveč za uboge. Prosimo vas: vrzite v nabiralnik tudi vi kak dar!« Ako so pogani zmogni takšnega samozatajevanja, ko gre za pomoč ubogim in trpečim, ali mi kristjani ne bi zmogli še večjega samozatajevanja in še večje požrtvovalnosti in radodarnosti!

## Cenj. čitateljem!

Zadnjo številko v letu 1934 smo morali dati na pešto radi božičnih praznikov 24. decembra. Nekateri naročniki bodo prejeli zadnjega letošnjega »Gospodarja« komaj do nedelje 30. decembra. Dopisniki in čitatelji naj nam oprostijo, ker nismo mogli vpoštevati radi praznikov raznih božičnih novic in dopisov. Priide vse na vrsto v prvi številki v Novem letu 1935.

## NOVICE

### Osebnosti.

**Duhovniške vesti.** Novi ptujski prošt g. Ivan Greif je bil imenovan za dekana dekanije Ptuj. — Za pravega kn.-šk. konz. svetovalca in naddekana v naddekanatu ob Savi je imenovan g. dr. Ivan Žagar, stolni kanonik v Mariboru. — Za dekana sta imenovana gg.: mons. Franc Ksaver Meško, Nj. Svetosti častni komornik, dekanijski upravitelj in župnik v Selah pri Slovenjgradcu in Jožef Žekar, dekanijski upravitelj in nadžupnik v Rogatecu, za dekanijo Rogatec. — Oskrbovanje župnije Turnišče je poverjeno vlč. g. Antonu Rantaša, ekspozitu v Veliki Polani (Prekmurje). — Nastavljen je bil č. g. Janez Lovšin, bivši provizor pri Sv. Petru na Kronske gori, kot kaplan pri Sv. Jederti nad Laškimi.

### Nesreče.

**Požar v predilnici.** Dne 19. decembra na večer je pričelo goreti v skladišču za bombaž v Hutterjevi veliki tovarni v Melju pri Mariboru. Ogenj je nastal najbrž pri stroju za čiščenje vate. V bombažu je bil kak kamenček ali kak kosček železa, ki je dalo iskro. Iskra je odskočila med bombaž, kar je povzročilo tlenje. Mariborski gasilci so ogenj hitro udušili. Škoda znaša nekaj deset-tisoč Din.

**Vagon sena zgorel na železniški progi.** Na železniški progi med Pragerskem in Račami je zgorel vagon sena, ki je bil last vojaške uprave. Požar je najbrž zanetil iskra iz lokomotive.

**Požar.** V Arji vasi pri Celju je uničil ogenj zgornji del gospodarskega poslopja posestniku Sitarju. Zgorelo je tudi seno ter razni poljski pridelki. Neпоškodovan pa je ostal hlev, ki je obokan. Gasilcem gre zasluga, da ni šlo celo poslopje.

Širite „Slov. gospodarja!“